Centrum Rozwoju Pavlos
Tel: 795 884 294
E-mail: centrum@pavlos.com.pl
www.facebook.com/centrumpavlos
www.pavlos.com.pl

Standardy Ochrony Małoletnich
obowiązujące w Centrum Rozwoju Pavlos
Chrystian Kucharski
opracowane w formie Standardów
ochrony małoletnich zwanej dalej „Standardami"

Preambuła

Centrum Rozwoju Pavlos zatwierdza i wprowadza do realizacji „Standardy Ochrony Małoletnich" zwanej dalej „Standardami". Podstawowym celem Standardów Centrum Rozwoju Pavlos jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim: dzieciom i młodzieży, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w jak najlepszym ich interesie.

Każdy członek personelu traktuje dziecko z szacunkiem, respektuje jego prawa, uwzględnia jego potrzeby oraz dostosowuje wymagania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych każdego dziecka, w tym dostosowuje metody i formy pracy oraz poziom komunikacji do danego małoletniego, w tym dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.
Dzięki wprowadzonym Standardom chcemy zapewnić bezpieczeństwo i okazać troskę o każde dziecko, z którym pracujemy wyrażając tym samym brak akceptacji na stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie. Nasz personel realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Do przestrzegania zapisów Standardów zobowiązana jest każda osoba mająca kontakt z dziećmi podczas zajęć prowadzonych przez personel Centrum Rozwoju Pavlos. Obowiązek ten dotyczy także rodziców/opiekunów dzieci podczas ich uczestnictwa w prowadzonych przez CR Pavlos zajęciach, warsztatach, wydarzeniach.

Standardy Ochrony Małoletnich zostały opracowane na podstawie przepisów prawa:

1) Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z dnia 23 grudnia 1991 r. poz. 526 z późn. zm.)
2) Ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich
3) oraz art. 7 pkt. 6 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy
4) Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w

rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535)
5) Ustawa z dn. 6 czerwca 1997 Kodeks karny (Dz. U. Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553 z późn. zm.)
6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. 2023 poz. 1870)
7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Rozdział I
Objaśnienie Terminów

§ 1

1. CR Pavlos– Centrum Rozwoju Pavlos Chrystian Kucharski
2. Personel – każda osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, osoba samozatrudniona (osoba fizyczna, która prowadzi działalność gospodarczą i wykonuje osobiście zadania), w tym także właściciel CR Pavlos, a także stażysta, praktykant.
3. Dziecko/młodzież/małoletni - każda osoba do ukończenia 18. roku życia korzystająca z usług: zajęć, warsztatów, wydarzeń realizowanych przez CR Pavlos.
4. Opiekun - osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
5. Krzywdzenie dziecka (przemoc) - każde zamierzone lub niezamierzone działanie na szkodę dziecka, lub zaniechanie działania jednostki, instytucji, lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania, lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dziecka i/lub zakłócają jego optymalny rozwój. Jako krzywdzenie dziecka uznawana jest zarówno powtarzalna jak i jednorazowa czynność.
6. Przestępstwo – czyn zabroniony przez ustawę pod groźbą kary jako zbrodnia lub występek, bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy.
7. Standardy – z b i ó r zasad zabezpieczenia dzieci i młodzieży przed wszelkimi formami krzywdzenia, których przyjęcie sprawia, że udział w działaniach prowadzonych przez CR Pavlos jest bezpieczny dla dzieci i młodzieży, a Personel potrafi zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia małoletnich i podjąć stosowne działania profilaktyczne bądź interwencyjne.
8. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczona przez właściciela CR Pavlos osoba, sprawująca nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci podczas zajęć prowadzonych przez CR Pavlos oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.
9. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci i młodzieży przed krzywdzeniem to wyznaczony przez właściciela CR Pavlos członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
10. Dane osobowe dziecka - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Cele Standardów

§ 2

Wprowadzenie Standardów ma na celu:

1) Określenie jasnych zasad zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży biorących

udział w działaniach realizowanych przez CR Pavlos

2) Uwrażliwienie członków personelu na działania mające zapewnić ochronę przed krzywdzeniem małoletnich

3) Wprowadzenie procedur, które umożliwiają odpowiednio wcześnie reagować w przypadku wystąpienia obaw o dobro dziecka lub zapobiegać krzywdzeniu go zanim dojdzie do eskalacji jakiejkolwiek formy przemocy wobec dziecka

4) Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznych warunków sprzyjających edukacji, wychowaniu oraz wszechstronnemu rozwijaniu kompetencji w atmosferze szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa.

Rozdział III

Rekrutacja i szkolenie personelu

§ 1

Rekrutacja personelu

1. Rekrutacja na stanowiska związane z kontaktem z dziećmi prowadzona jest w sposób umożliwiający staranne zweryfikowanie kwalifikacji zawodowych i etycznych kandydata oraz jego dotychczasowych doświadczeń w pracy z dziećmi.
2. W ogłoszeniu rekrutacyjnym i/lub podczas innych czynności związanych z rekrutacją na stanowisko związane z kontaktem z dziećmi kandydaci muszą przedstawić swoje doświadczenie w pracy z dziećmi oraz możliwe do zweryfikowania referencje z poprzednich miejsc pracy/wolontariatu.
3. Jeśli kandydat wyrazi przewidzianą odrębnymi przepisami zgodę na zweryfikowanie przedstawionych przez niego referencji i historii zatrudnienia, osoba rekrutująca jest zobowiązana do skontaktowania się ze wskazanymi przez kandydata podmiotami celem potwierdzenia kwalifikacji kandydata.
4. Brak zgody nie może być samodzielną przesłanką odmowy zatrudnienia kandydata, ale osoba rekrutująca może na tej podstawie uznać, że przedstawione kwalifikacje i doświadczenie nie zostały potwierdzone.
5. Gdy wymaga tego charakter zadań, jakie ma realizować kandydat, osoba rekrutująca może przeprowadzić pisemny lub ustny sprawdzian wiedzy i umiejętności kandydata lub w inny sposób zweryfikować jego kompetencje.

§ 3

Weryfikacja niekaralności

1. Kandydat do pracy wymagającej bezpośredniego kontaktu z dziećmi przedstawia pisemne oświadczenie zawierające jego dane osobowe niezbędne do wypełnienia przez CR Pavlos obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem kandydata do innej działalności związanej z kontaktem z dziećmi właściciel CR Pavlos sprawdza, czy dane kandydata są zamieszczone w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym.
3. Osoba, której dane widnieją w Rejestrze nie może zostać zatrudniona – dotyczy to także stanowisk niezwiązanych bezpośrednio z kontaktem z dziećmi.

4. Osoba mająca zostać zaangażowana do zadań związanych z kontaktem z dziećmi ma obowiązek przedstawić zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziałach XIX i XXV oraz art. 189a i 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Zaświadczenie musi obejmować kartotekę karną i kartotekę nieletnich.
5. Na stanowisku wiążącym się z kontaktem z dziećmi nie można zatrudnić osoby, która nie przedstawiła zaświadczenia wskazanego w punkcie 4 lub przedstawiła zaświadczenie, z którego wynika, że była karana za któreś z wymienionych przestępstw.

§ 4

Szkolenie personelu

1. CR Pavlos zapewnia wszystkim osobom dopuszczanym do kontaktu z dziećmi szkolenie niezbędne do prawidłowej realizacji zadań z udziałem dzieci, rozpoznawania symptomów dziecka krzywdzonego oraz procedur adekwatnej interwencji w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka przez osoby dorosłe lub inne dzieci.
2. W zależności od zakresu tematycznego szkolenia, zadań wykonywanych przez członka personelu i związanych z nimi niezbędnych kompetencji, szkolenie może zostać przeprowadzone przez CR Pavlos lub zlecone osobom/podmiotom zewnętrznym.
3. Przed dopuszczeniem do pracy na stanowisku związanym z kontaktem z dziećmi każda osoba przechodzi odpowiednie szkolenie stanowiskowe oraz szkolenie z zakresu *Standardów* obowiązujących w CR Pavlos. Udział w szkoleniu oraz zobowiązanie do przestrzegania zapisów Standardów członek personelu potwierdza własnoręcznym podpisem.
4. Wszystkie osoby mające kontakt z dziećmi są zobowiązane do podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie ochrony małoletnich a CR Pavlos stwarza im warunki rozwoju zawodowego i osobistego.
5. Dbanie o bezpieczeństwo i dobrostan dzieci jest wspólnym obowiązkiem władz i zespołu CR Pavlos w ścisłej współpracy z rodzicami/opiekunami dziecka. Wszystkie osoby zaangażowane w działania CR Pavlos są zobowiązane do współpracy w tym zakresie.

§ 5

Obowiązki pracownika

1. Pracownik nie może w obecności dzieci wyrażać się w sposób dyskryminujący, znieważający lub poniżający osoby lub grupy osób z powodu ich przekonań religijnych, politycznych lub światopoglądowych, narodowości, niepełnosprawności, wieku, płci, orientacji seksualnej, ani w żaden inny sposób wypowiadać się w sposób antagonizujący grupy lub jednostki.
2. Pracownik jest zobowiązany do powstrzymania się w obecności dzieci od wypowiedzi i działań mogących mieć szkodliwy wpływ na ich rozwój. Zakazane jest głoszenie poglądów pochwalających zachowania niezgodne z prawem, szkodliwe dla zdrowia fizycznego lub psychicznego, nieodpowiednie dla osób niepełnoletnich lub niestosowne do wieku dziecka.

3. Pracownik nie może w obecności dziecka komentować jego sytuacji rodzinnej, podważać kompetencji i decyzji rodziców dziecka, ani w inny sposób odnosić się do ewentualnych problemów i konfliktów w jego rodzinie.
4. Pracownik mający kontakt z dziećmi może zostać w każdej chwili poddany badaniom na obecność alkoholu i/lub badaniom na obecność innych substancji psychoaktywnych. Badanie takie może mieć charakter przesiewowy i nie musi być spowodowane niepokojącym zachowaniem pracownika.
5. Osoba, u której badanie wykaże obecność alkoholu lub podobnie działających substancji, zostaje niezwłocznie i bezterminowo odsunięta od jakiegokolwiek kontaktu z dziećmi, a CR Pavlos ma prawo do rozwiązania wiążącej ją z nią umowy.
6. Pracownik ma obowiązek poinformować CR Pavlos o wszczęciu przeciwko niemu postępowania w sprawie o przestępstwa, które obejmuje przedstawione na etapie rekrutacji zaświadczenie o niekaralności, niezależnie od etapu prowadzonego postępowania. Osoba, wobec której prowadzone jest postępowanie w sprawie o przestępstwa przeciwko dzieciom, musi zostać niezwłocznie odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi do czasu jednoznacznego rozstrzygnięcia sprawy na jej korzyść.

Rozdział IV
Relacje personelu z dziećmi

§ 6

Praca z dziećmi

1. Zajęcia z udziałem dzieci muszą uwzględniać stopień rozwoju i indywidualne możliwości dziecka. Forma zajęć nie może wykluczać dzieci ze specjalnymi potrzebami, które mają prawo uczestniczyć we wszystkich aktywnościach na równych zasadach.
2. Organizowane dla dzieci aktywności nie mogą tworzyć lub utrwalać szkodliwych stereotypów związanych z płcią, orientacją seksualną, pochodzeniem narodowym lub etnicznym, wyznaniem, stanem zdrowia czy sytuacją rodzinną.
3. Każde dziecko jest traktowane z szacunkiem, a personel komunikuje się z nim językiem zrozumiałym i adekwatnym do wieku uczestników. Niedopuszczalne są zachowania lub wypowiedzi mogące dziecko ośmieszyć, obrazić, upokorzyć, poniżyć lub wystraszyć.
4. Wszystkie dzieci są traktowane sprawiedliwie, niedozwolone są jakiekolwiek formy faworyzowania lub dyskryminacji dzieci.
5. Personel powinien być gotowy do wytłumaczenia dzieciom swoich decyzji i działań w sposób dla nich zrozumiały.
6. W obecności dzieci nie wolno zachowywać się w sposób wulgarny, odnosić się do atrakcyjności fizycznej lub aktywności seksualnej, komplementować lub krytykować wyglądu.

§ 7

Kontakt fizyczny

1. Kontakt fizyczny z dzieckiem powinien być ograniczony do sytuacji, w których jest niezbędny i naturalny, takich jak pomoc dziecku w wykonywaniu ćwiczeń ruchowych,

przy niezbędnych czynnościach higienicznych, konieczności zapewnienia dziecku bezpieczeństwa w obliczu bezpośredniego zagrożenia lub potrzeby uspokojenia dziecka.
2. Należy unikać przebywania z dzieckiem sam na sam oraz wszelkich zachowań, które mogą zostać opacznie zinterpretowane przez samo dziecko, jego rodziców/opiekunów, inne dzieci i dorosłych.
3. Wszelkie indywidualne kontakty pracownika z dzieckiem powinny odbywać się w miarę możliwości przy otwartych drzwiach lub w obecności innych osób.
4. Pracownik jest zobowiązany zachować szczególną delikatność wobec dziecka, które było ofiarą przemocy lub krzywdzenia oraz wobec każdego dziecka, którego sytuacja rodzinna lub traumatyczne doświadczenia mogą powodować większą potrzebę emocjonalnej lub fizycznej bliskości.
5. Pracownik jest zobowiązany do jasnego wyznaczenia granic w kontaktach z dzieckiem i jego rodziną, dbałości o zachowanie profesjonalnej relacji, a w przypadku wątpliwości do niezwłocznego konsultowania z przełożonym.
6. Zabronione jest stosowanie przez personel kar cielesnych wobec dzieci.

§ 8

Komunikacja z dzieckiem

1. Pracownik jest zobowiązany do jasnego wyznaczenia granic w relacji z dzieckiem i komunikowania zasad, na jakich ta relacja funkcjonuje. Pracownik nie powinien w rozmowach z dzieckiem zajmować stanowiska w sporze między dzieckiem a rodzicem/nauczycielem, udzielać porad psychologicznych, duchowych lub życiowych, jeśli nie ma do tego wystarczającego przygotowania i nie jest to przedmiotem zajęć prowadzonych z dzieckiem.
2. Kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć realizowanych przez nią działań, w których dziecko uczestniczy.
3. Komunikacja z dzieckiem jest przejrzysta zarówno wobec jego rodziców, jak i kierownictwa CR Pavlos . Pracownik nie ma wspólnych tajemnic z dzieckiem w sprawach mających istotne znaczenie dla jego zdrowia i życia.
4. Kontakty w sprawach dotyczących dziecka między CR Pavlos a jego rodzicem odbywają się drogą formalną. Co do zasady, pracownik nie wymienia się z dzieckiem swoimi prywatnymi danymi kontaktowymi.
5. Pracownicy CR Pavlos nie wysyłają i nie przyjmują od dzieci zaproszeń do kontaktów poprzez swoje prywatne konta w mediach społecznościowych.
6. W przypadku komunikacji z dzieckiem drogą mailową lub poprzez grupy utworzone na komunikatorach rodzic dziecka powinien mieć prawo wglądu w taką korespondencję, w tym dołączenia do grupy lub listy mailingowej.

Relacje między dziećmi

§ 9

1. CR Pavlos kładzie nacisk na bezpieczne relacje między dziećmi biorącymi udział w organizowanych przez nią zajęciach i innych działaniach.
2. Dzieci biorące udział w działaniach CR Pavlos są zobowiązane do traktowania innych dzieci z szacunkiem i poszanowaniem godności.

3. W relacjach rówieśniczych niedozwolone są wszelkie zachowania mogące stanowić przejaw krzywdzenia dziecka, takie jak przemoc fizyczna, werbalna lub emocjonalna.
4. CR Pavlos odpowiada za egzekwowanie właściwych zachowań dzieci względem siebie oraz niezbędną edukację w tym zakresie.

Rozdział V
Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 10

1. Personel posiada odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka personel podejmuje rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania adekwatnej pomocy.
3. Personel monitoruje sytuację i dobrostan dziecka, zwraca uwagę na właściwość i poprawność relacji jakie zachodzą pomiędzy personelem/opiekunem a dziećmi, jak i pomiędzy samymi dziećmi.
4. Rekrutacja personelu odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.
5. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko ustalone w CR Pavlos. Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
6. CR Pavlos szkoli personel w zakresie Standardów zarówno przed rozpoczęciem pracy jak i regularnie w trakcie realizacji zadań.
7. Personel dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji, organizacji i służb, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci.
8. CR Pavlos dysponuje informacjami dla dzieci i rodziców na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numerami bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży i udostępnia je dzieciom oraz rodzicom.

Rozdział IV
Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

§ 11

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów i form kontaktu i komunikowania.
2. Rodzaje i formy krzywdzenia dzieci (szczegółowy opis stanowi Załącznik nr 10a):
   a) **krzywdzenie fizyczne** (naruszenie nietykalności fizycznej) to każde działanie, w wyniku którego małoletni doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta ma miejsce w wyniku działania lub zaniechania działania ze strony opiekuna/rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko bądź ze strony osoby, której dziecko ufa, czy też ze strony osoby, która ma nad nim władzę,
   b) **krzywdzenie psychiczne/emocjonalne** (naruszenie godności osobistej) – to chroniczna, długotrwała, nie-fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem/rodzicem, obejmująca zarówno podejmowane działania jak i zaniechanie działania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację opartą na wrogości wobec dziecka, obwinianie, oczernianie, odrzucanie dziecka, nieodpowiednie rozwojowo czy też niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, zarówno niedostrzeganie jak nieuznawanie indywidualności dziecka oraz nieprzestrzeganie bądź nierespektowanie granic psychicznych pomiędzy opiekunem a dzieckiem,
   c) **krzywdzenie seksualne** (naruszenie intymności) to włączanie dziecka w wieku do 15 roku życia w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i

udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo jak też nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności bądź władzy,

d) **zaniedbywanie dziecka** (naruszenie obowiązku do opieki i/lub praw dziecka) to zarówno chroniczne jak i incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych dziecka (np. dotyczących jedzenia, higieny czy dbałości o zdrowie) i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia stanu jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

§ 12

1. W przypadku podejrzenia przez członka personelu, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, członek personelu ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji właścicielowi CR Pavlos. Notatka może mieć formę pisemną lub mailową. Wzór notatki stanowi załącznik nr 6.
2. Interwencja prowadzona jest przez właściciela CR Pavlos, który może wyznaczyć na stałe do tego zadania inną osobę. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, email, telefon) zostaną podane do wiadomości personelu, dzieci i opiekunów.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest bezpośrednio przez właściciela CR Pavlos.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony właściciela CR Pavlos, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
5. Do udziału w interwencji można włączyć specjalistów, w tym: psychologa, psychoterapeutę, w celu skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
6. Właściciel CR Pavlos informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja, sąd rodzinno-opiekuńczy lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej).
7. Po poinformowaniu opiekunów zgodnie z punktem poprzedzającym, właściciel CR Pavlos składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego lub do ośrodka pomocy społecznej.
8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
9. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 6 do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do Rejestru zdarzeń, którego wzór stanowi Załącznik nr 12.

§ 13

W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby dzwoniąc pod numer alarmowy 112 bądź 997 – policja lub 998 – pogotowie. Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie powiadamia właściciela CR Pavlos oraz wypełnia kartę interwencji.

§ 14

Krzywdzenie przez osobę dorosłą

(krzywdzenie przez personel, rodziców/opiekunów prawnych lub inne osoby trzecie)

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka, właściciel CR Pavlos przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu oraz o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunach. Właściciel CR Pavlos stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na funkcjonowanie dziecka, w tym jego zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia te są spisywane w Karcie interwencji.
2. Właściciel CR Pavlos organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym innych placówek, organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo, właściciel CR Pavlos sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej dla danego miejsca policji lub prokuratury.
4. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia właściciel CR Pavlos sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
5. W sytuacji, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne bądź rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej itp.), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy poinformować właściwy dla miejsca ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie. W sytuacji, gdy niespełnianie potrzeb dziecka wynika z sytuacji ubóstwa, stosowania przemocy i zaniedbania konieczne wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty".
6. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu CR Pavlos, wówczas wskazana osoba zostaje odsunięta od jakichkolwiek form kontaktu z dziećmi (dotyczy to wszystkich dzieci biorących udział w działaniach realizowanych przez CR Pavlos, nie tylko z dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
7. W przypadku, gdy członek personelu CR Pavlos dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, właściciel CR Pavlos ma za zadanie zbadanie wszystkich okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchanie osoby podejrzewanej o krzywdzenie, jak i pokrzywdzone dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego/zakończenie współpracy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest członkiem personelu CR Pavlos, lecz jest zatrudniona przez podmiot trzeci, współpracujących z CR Pavlos wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren prowadzonych przez CR Pavlos działań, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją/organizacją współpracującą.
8. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
9. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie pisemnie poinformować opiekunów dziecka.

Procedura interwencji stanowi Załącznik nr 10.

§ 15
Krzywdzenie rówieśnicze

(krzywdzenie dziecka przez inne dziecko, które nie ukończyło 17. roku życia)

1. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych pomiędzy dziećmi, członek personelu zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji zmierzającej do powstrzymania eskalacji konfliktu i stosowania zachowań niedozwolonych.
2. Wszelkie decyzje dotyczące konkretnego dziecka powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych dzieci.
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające biorące udział w działaniach prowadzonych przez CR Pavlos(np. na zajęciach grupowych, wydarzeniach) należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunem/opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawanym krzywdzeniu i jego opiekunem/opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu (świadkami zdarzenia itp.). W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane w Karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.
4. Wspólnie z opiekunem dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
5. Z opiekunem dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
6. W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.
7. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczestniczy w działaniach CR Pavlos należy porozmawiać z dzieckiem poddawanym krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Właściciel CR Pavlos organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych instytucji, organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów dziecka krzywdzącego).
8. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku poniżej 13 lat, jego zachowanie traktowane jest jako przejaw demoralizacji. Sąd może zastosować środki wychowawcze.
9. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
10. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

Procedura interwencji stanowi Załącznik nr 10.

Rozdział VI
Plan wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia

§ 16

1. Plan wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia funkcjonuje równolegle z podejmowanymi prawnymi działaniami interwencyjnymi, a jego podstawową zasadą jest:

a) obserwacja dziecka i zwracanie uwagi na wszelkie niepokojące sygnały,
b) zapewnienie dziecku warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również poza CR Pavlos,
c) udzielanie wsparcia rodzicom/opiekunom,
d) współpraca międzyinstytucjonalna.

2. Plan wsparcia dziecka obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną/psychoterapeutyczną, socjalną i medyczną, uwzględniając współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie.
3. Plan wsparcia dziecka nie kończy się wraz z końcem procedury prawnej.

Rozdział VII
Ochrona danych osobowych

§ 17

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
2. CR Pavlos posiada politykę ochrony danych osobowych gwarantującą zgodne z prawem i bezpieczne przetwarzanie danych osobowych, opracowaną w oparciu o przeprowadzoną analizę możliwego ryzyka związanego z przetwarzaniem danych osobowych.
3. Przetwarzanie danych osobowych dzieci musi odbywać się w sposób gwarantujący zachowanie prywatności i bezpieczeństwa dzieci.
4. Pozyskiwanie i przetwarzanie danych osobowych dziecka wymaga pisemnej zgody rodzica/opiekuna. Zgoda taka musi być konkretna, świadoma, jednoznaczna i dobrowolna.
5. Zgoda nie jest wymagana, jeśli podstawą przetwarzania danych osobowych są inne przesłanki legalizujące przetwarzanie danych. W każdym przypadku CR Pavlos wypełnia wobec rodzica/opiekuna obowiązek informacyjny.
6. Dopuszczalne jest pozyskiwanie wyłącznie takich danych osobowych, które są uzasadnione i mają związek z działaniami realizowanymi z udziałem dziecka oraz jego potrzebami i bezpieczeństwem.
7. W miarę możliwości, dane osobowe dzieci – w szczególności dane wrażliwe – podlegają anonimizacji/pseudonimizacji i są niszczone po ustaniu celu, w jakim zostały zgromadzone.
8. Dane osobowe dzieci są chronione przed dostępem do nich osób innych niż personel bezpośrednio zaangażowany w działania wymagające przetwarzania tych danych. Niedopuszczalne jest ujawnianie tych danych pozostałym członkom personelu, innym dzieciom i rodzicom tych dzieci, a także przedstawicielom mediów.
9. Niedopuszczalne jest udzielanie telefonicznie lub mailowo informacji na temat dzieci i ich rodzin bez uprzedniego upewnienia się co do tożsamości rozmówcy oraz jego prawa do pozyskiwania danego rodzaju informacji.
10. Ograniczenia dotyczące przekazywania osobom trzecim danych osobowych oraz innych informacji dotyczących dzieci nie mają zastosowania w przypadku osób i instytucji

uprawnionych na mocy prawa do żądania dostępu do tych danych lub interwencji podejmowanej przez CR Pavlos w takich instytucjach.

Rozdział VIII
Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 18

1. CR Pavlos zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. CR Pavlos uznając prawo każdego dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

3 Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią Załącznik nr 8 do niniejszych Standardów.

§ 19

1. Personelowi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) podczas działań realizowanych przez CR Pavlos bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, personel CR Pavlos może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka bez wiedzy i wyraźnej zgody opiekuna dziecka.
3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§ 20

1. Upublicznienie przez członka personelu wizerunku dziecka utrwalonego w jakiejkolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka. Możliwe jest także pozyskiwanie zgód od samych dzieci, które z chwilą ukończenia 13. roku życia nabywają ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

Rozdział IX
Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 21

1. Rodzice zachowują prawo do decydowania o udostępnianych ich dzieciom treściach także podczas udziału ich dziecka w działaniach prowadzonych przez CR Pavlos. Udostępnianie dzieciom komputerów, smartfonów i innego sprzętu umożliwiającego dostęp do treści w internecie i telefonów komórkowych odbywa się za zgodą rodzica/opiekuna.
2. Personel jest zobowiązany do kontrolowania sposobu korzystania przez dzieci z komputerów i telefonów komórkowych, zwłaszcza gdy są one podłączone do internetu.
3. Działania CR Pavlos realizowane są na terenie placówek/instytucji/organizacji, które zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, są zobowiązane podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju (materiały pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, zachowania autodestrukcyjne), a także chronić przed doświadczaniem krzywdzenia ze strony dorosłych (np. grooming) lub rówieśników (różne formy cyberprzemocy).

4. Podczas działań CR Pavlos (zajęć, warsztatów, wydarzeń) dostęp dziecka do Internetu możliwy jest wyłącznie pod nadzorem członka personelu bądź pracownika placówki/organizacji, na terenie której prowadzone są zajęcia i tylko na wyznaczonych urządzeniach z ograniczonym poziomem uprawnień. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się dostęp na prywatnych telefonach komórkowych dzieci za pomocą wyizolowanej sieci Wi-Fi danej placówki/organizacji/instytucji, po podaniu hasła.
5. Personel CR Pavlos informuje dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

Rozdział X
Monitoring stosowania Standardów

§ 22

1. CR Pavlos wyznacza osoby odpowiedzialne za Standardy ochrony małoletnich: Chrystian Kucharski – właściciel CR Pavlos, e-mail: centrum@pavlos.com.pl tel. 795 884 294,
2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci, reagowanie na sygnały naruszenia Standardów i prowadzenie Rejestru zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci (Załącznik nr 12) oraz za proponowanie zmian w Standardach.
3. Osoby, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadzają wśród personelu, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 9 do niniejszych Standardów.
4. W ankiecie personel może proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów.
5. Osoby, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, dokonują opracowania ankiet wypełnionych przez członków personelu, sporządzając z niego raport z monitoringu.
6. Właściciel CR Pavlos wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza personelowi, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.

§ 23

Udostępnianie standardów

1. Pełna wersja Standardów jest udostępniona na stronie internetowej CR Pavlos.
2. CR Pavlos posiada i udostępnia do wglądu wersję skróconą Standardów w formie umożliwiającej zrozumienie ich przez dzieci.

Rozdział XI
Przepisy końcowe

§ 24

1. Polityka została zatwierdzona przez właściciela CR Pavlos w dniu 8 sierpnia 2024 roku.
2. Polityka wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podania jej do wiadomości personelu tj. z dniem 15 sierpnia 2024 roku.
3. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej oraz udostępnianie wydrukowanej wersji.

Załącznik nr 1

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników w Centrum Rozwoju Pavlos

1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz pozyskaniu wykwalifikowanego personelu w procesie rekrutacji pracowników konieczne jest poznanie danych kandydata/kandydatki, które pozwolą CR Pavlos jak najlepiej poznać jego/jej kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez CR Pavlos, takich jak zapewnienie bezpieczeństwa i ochrona praw dzieci oraz szacunek do ich godności.

CR Pavlos dba, aby personel posiadał odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi i młodzieżą oraz nie stanowił dla nich zagrożenia. W celu weryfikacji kandydata/kandydatki CR Pavlos, żąda danych (w tym dokumentów) dotyczących:

a) wykształcenia,
b) kwalifikacji zawodowych,
c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.

CR Pavlos posiada dane pozwalające zidentyfikować członka personelu, niezależnie od podstawy zatrudnienia/współpracy. CR Pavlos pozyskiwać będzie następujące dane:

a) imię (imiona) i nazwisko,
b) datę urodzenia,
c) dane kontaktowe.

2. Istotne będzie także sprawdzanie referencji kandydata/kandydatki z poprzednich miejsc zatrudnienia.

CR Pavlos może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie rodzi dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia/współpracy wyłącznie w oparciu o tę podstawę. CR Pavlos nie prowadzi samodzielnie tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych RODO oraz Kodeksu pracy.

3. Pobranie danych osobowych kandydata/kandydatki, w tym danych potrzebnych do sprawdzenia jego/jej danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Przed dopuszczeniem członka personelu do pracy z dziećmi, CR Pavlos sprawdza kandydata/kandydatkę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. CR Pavlos posiada założone konto w Rejestrze.

Aby sprawdzić osobę w Rejestrze CR Pavlos zbiera następujące dane kandydata/kandydatki:

a) imię i nazwisko
b) data urodzenia
c) pesel
d) nazwisko rodowe
e) imię ojca
f) imię matki

Sprawdzenie w Rejestrze dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru, a figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia/współpracy z kandydatem/kandydatką.

Wydruk z Rejestru jest przechowywany w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej praktykanta, osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną czy osoby samozatrudnionej.

Sprawdzenia danych w RSTP CR Pavlos dokonuje okresowo także wobec personelu już zatrudnionego.

W przypadku powzięcia informacji o figurowaniu w Rejestrze lub wszczęciu wobec kandydata/personelu postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej

lub przestępstwo przeciwko małoletniemu właściciel CR Pavlos nie dopuszcza kandydata/kandydatki do pracy z dziećmi/niezwłocznie odsuwając takiego członka personelu od wszelkich form kontaktu z małoletnimi.

4. Pobranie od kandydata/kandydatki informacji z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (dotyczą odpowiednio: przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się) oraz w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii lub za

odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

5. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie:
   a) przedkłada CR Pavlos również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów,
   b) jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej **oświadczenie** o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.
6. Pobranie od kandydata/kandydatki **oświadczenia** o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.
7. Pod w/w oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
8. W przypadku niemożliwości przedstawienia w/w Informacji kandydat/kandydatka składa oświadczenie o niekaralności oraz o braku toczących się wobec niego/niej postępowań przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych za przestępstwa i inne czyny popełnione przeciwko dzieciom.

Załącznik nr 1a

Dane osobowe kandydata - Wzór

W związku z planowanym oddelegowaniem Pana/Pani do pracy z dziećmi jesteśmy zobowiązani do zweryfikowania Pana/Pani w *Rejestrze sprawców przestępstwa na tle*

seksualnym. Obowiązek ten wynika z art. 21 *ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*. Poniżej dane niezbędne do dokonania sprawdzenia:

Imię: ……..
Nazwisko: ……..
Nazwisko rodowe: ……..
PESEL: ……..
Imię ojca: ……..
Imię matki: ……..

Informujemy, że:

- podstawą prawną przetwarzania danych osobowych zawartych w niniejszym oświadczeniu jest prawny obowiązek (art. 6 ust 1c RODO) ciążący na administratorze danych osobowych wynikający z *ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*, a celem przetwarzania danych osobowych jest weryfikacja spełnienia ustawowych kryteriów dopuszczenia do pracy z dziećmi,
- przysługuje Panu/Pani prawo dostępu do Pana/Pani danych, ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania danych a także do wniesienia skargi do Prezesa UODO (adres: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), jeśli uzna Pan/Pani, że przetwarzanie odbywa się niezgodnie z prawem,
- Pana/Pani dane nie będą poddane profilowaniu ani przekazywane do państw trzecich,
- podanie danych jest dobrowolne, ale odmowa ich podania oznacza brak możliwości realizacji działań związanych z kontaktem z dziećmi.

Imię i nazwisko……

Data……

Podpis…….

Załącznik nr 1b

Oświadczenie o państwach zamieszkania - wzór

1. Realizując obowiązek wynikający z art. 21 *ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*, oświadczam, że w latach 2005-2025 zamieszkiwałem w następujących państwa innych niż Rzeczpospolita Polska:

	Państwo zamieszkania	Okres zamieszkiwania
1		
2		
3		

2. Jestem świadomy(a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

3. Przyjmuję do wiadomości, że:

- podstawą prawną przetwarzania moich danych osobowych zawartych w niniejszym oświadczeniu jest prawny obowiązek (art. 6 ust 1c RODO) ciążący na administratorze danych osobowych wynikający z *ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*, a celem przetwarzania moich danych osobowych jest weryfikacja spełnienia przeze mnie ustawowych kryteriów dopuszczenia do pracy z dziećmi,
- przysługuje mi prawo dostępu do moich danych, ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania danych a także do wniesienia skargi do Prezesa UODO (adres: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), jeśli uznam, że przetwarzanie odbywa się niezgodnie z prawem,
- moje dane nie będą poddane profilowaniu ani przekazywane do państw trzecich,
- podanie danych jest dobrowolne ale odmowa ich podania oznacza brak możliwości realizacji działań związanych z kontaktem z dziećmi.

Imię i nazwisko……

Data……

Podpis…….

Załącznik nr 2

Zasady bezpiecznych relacji personelu CR Pavlos z dziećmi

Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez nasz personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel CR Pavlos traktuje każde dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i indywidualne potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiejkolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych CR Pavlos oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów, praktykantów, a także każdą osobę dorosłą mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką CR Pavlos, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą właściciela CR Pavlos. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem stosownego oświadczenia. Oświadczenie włącza się do akt osobowych lub analogicznej dokumentacji dotyczącej pracownika, praktykanta, osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną, osoby samozatrudnionej.

Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, nie wymuszające zwierzeń na siłę i okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Zadbaj o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych członków personelu, kiedy prowadzisz aktywności z dziećmi. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musisz zostać z dzieckiem sam na sam, zawsze powiadom o tym inne osoby z personelu oraz poinformuj, w którym dokładnie miejscu będziesz przebywać wraz z dzieckiem.
8. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
9. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub innemu członkowi personelu i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania dzieci.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrwalać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli właściciel CR Pavlos nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
5. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów prawnych dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiejkolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dziecka przez członka personelu lub członka personelu przez dziecko, muszą być raportowane zarządowi. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub

dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

7. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety.
8. Podczas wyjazdów z noclegiem, niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, zamknięte grupy projektowe na Whatsapp lub Messenger).
3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym zarząd, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców/opiekunów.

Bezpieczeństwo online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to „lajkowania" określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać dzieci, z którymi prowadzisz zawodowe działania, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno Ci nawiązywać prywatnych kontaktów z dziećmi znajdującymi się pod opieką CR Pavlos poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Nie angażuj się w prywatne rozmowy w mediach społecznościowych pomiędzy dziećmi/młodzieżą i nigdy nie zamieszczaj komentarzy ani nie udostępniaj zdjęć, które mogłyby zagrozić ich dobru lub wyrządzić im krzywdę.
3. W trakcie zajęć czy innych aktywności prowadzonych przez CR Pavlos osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona.

Załącznik nr 3

Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko

1. Podstawową zasadą relacji między dziećmi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby dzieci i młodzieży.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery, która promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
3. Dzieci angażowane są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje.

Kodeks dobrych zachowań

- Bądź dla każdego miły i koleżeński.
- Szanuj innych, niezależnie od tego, jak się różnicie.
- Nie obrażaj innych dzieci, nie śmiej się z nich.
- Nie bij innych, nie popychaj.
- Wypowiadaj się kulturalnie, nie używaj brzydkich słów, nie przeklinaj.
- Pamiętaj, że możesz nie uczestniczyć w zabawie, w której boisz się lub źle się czujesz.
- Pamiętaj, że inni mogą nie mieć ochoty na to, żeby ich dotykać czy przytulać – zawsze pytaj, czy możesz tak robić. Nie złość się, jeśli ktoś odmówi. Ty także masz prawo odmówić.
- Nie utrwalaj wizerunku innych dzieci poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzić.
- Znajdź wśród rówieśników kolegę lub koleżankę. Troszczcie się o siebie.
- Mów głośno i odważnie, gdy ktoś robi coś, co jest dla ciebie nieprzyjemne.
- Stań w obronie kogoś, komu dzieje się krzywda, o ile sam czujesz się bezpiecznie.
- Powiedz swojemu zaufanemu dorosłemu o tym, że komuś dzieje się krzywda.
- Gdy ktoś dorosły chce z Tobą rozmawiać, masz prawo poprosić, by był z Wami jeszcze inny dorosły lub żebyście rozmawiali w takim miejscu, w którym widzą Was inni.

Załącznik nr 4

PRAWA DZIECI

1. ZAKAZ DYSKRYMINACJI

Wszystkie dzieci mają takie same prawa – nie ma gorszych ani lepszych dzieci!

2. PRAWO DO WYPOWIEDZI

Masz prawo mieć swoje zdanie, własne myśli i poglądy. Masz prawo wypowiadać się w swoich sprawach.

3. PRAWO DO INFORMACJI

Masz prawo do wypowiedzi. Możesz szukać informacji, wypowiadać się w dowolny sposób (np. mówiąc, pisząc, tworząc sztuki teatralne, rysując). Korzystając z prawa do wypowiedzi, nikogo nie obrażaj.

4. PRAWO DO PRYWATNOŚCI

Nikt nie ma prawa poniżać Cię, ośmieszać ani wtrącać się do Twoich osobistych spraw, czytać listów, e-maili, sms-ów czy pamiętników – chyba że w uzasadnionych, niebezpiecznych sytuacjach zaistnieje taka konieczność.

5. DOSTĘP DO RÓŻNYCH MEDIÓW

Masz prawo do korzystania z książek, gazet, internetu – choć rodzice czy opiekunowie powinni czuwać nad tym, z czego i jak długo korzystasz.

6. OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ

Nikt, nawet mama czy tata nie mają prawa Cię bić lub dręczyć w inny sposób! Rodzicom i opiekunom nie wolno Cię zaniedbywać. Zadaniem dorosłych jest chronić Cię przed przemocą.

7. PRAWO DO OCHRONY PRZED NARKOTYKAMI

Państwo ma obowiązek wszelkimi prawnymi sposobami chronić Cię przed narkotykowym uzależnieniem.

8. MASZ PRAWO DO INTYMNOŚCI

Nikt nie może naruszać Twojej intymności.

Twoje zdanie, to co myślisz i czujesz, jest dla nas bardzo ważne.

Szanujemy Ciebie, Twoje prawa i dbamy, aby były one zawsze przestrzegane.
Gdy się czegoś obawiasz – powiedz nam o tym. Zrobimy wszystko, by jak najlepiej Ci pomóc.

Załącznik nr 5

Procedura działań w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze

1. Treści nielegalne lub niezgodne z regulaminem danej strony zgłaszane są właścicielowi CR Pavlos.
2. W przypadku zgłoszenia o dostępie do treści nieodpowiednich, właściciel CR Pavlos ustala okoliczności zdarzenia, podejmując próbę ustalenia sprawcy i świadków incydentu, a także zabezpiecza dowody, konfiguruje zabezpieczenia sieci. Z poczynionych ustaleń sporządza Kartę interwencji.
3. Jeśli treści niebezpieczne dotyczą osób niezwiązanych z CR Pavlos, właściciel CR Pavlos zgłasza zdarzenie odpowiednim służbom (sądowi rodzinnemu lub Policji), przekazując zabezpieczone materiały.
4. Jeśli uczestnikami zdarzenia są dzieci, ze sprawcą i ofiarą przeprowadzona jest rozmowa na temat emocji, jakie może budzić materiał, do jakich zachowań zachęca.
5. Zostaje przeprowadzona rozmowa z rodzicami, w wyniku której ustala się, czy istnieją przesłanki do zgłoszenia sprawy do sądu rodzinnego lub Policji (przestępstwa ścigane z urzędu), czy wystarczające będzie zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne itp.
6. Współpraca z organami ścigania lub sądem rodzinnym obligatoryjnie musi zaistnieć w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem dziecka oraz treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych.

Załącznik nr 5a

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu przez dzieci porady dla dzieci

1. Chroń swoją prywatność. Nie zdradzaj nikomu swojego imienia, nazwiska ani adresu! Nie mów też, ile masz lat i do jakiej szkoły chodzisz. Nie podawaj numeru telefonu.
2. Nie ufaj osobom poznanym w Sieci. Nigdy nie możesz być pewien, kim one naprawdę są. Nie spotykaj się z osobami poznanymi w Internecie. O propozycjach spotkania od internetowych znajomych informuj rodziców!
3. Mów, jeśli coś jest nie tak. Zauważyłeś coś niepokojącego? Coś cię przestraszyło? Wyłącz komputer. Opowiedz o tym rodzicom lub innej zaufanej osobie dorosłej. Możesz też skontaktować się z Telefonem Zaufania dla Dzieci i Młodzieży, dzwoniąc pod bezpłatny numer 116 111.
4. Szanuj innych w Sieci. Pamiętaj, by traktować innych z szacunkiem. Swoje zdanie wyrażaj, nie obrażając nikogo. Nie reaguj agresją na agresję. Pamiętaj, że w Internecie obowiązuje zasada nieużywania brzydkich słów. Traktuj innych tak, jak byś chciał, żeby Ciebie traktowano.
5. Dbaj o swój wizerunek. Nie umieszczaj w Sieci zdjęć, które mogą Ci zaszkodzić dziś lub za jakiś czas. Publikuj tylko swoje zdjęcia, a jeśli ktoś jeszcze na nich jest, zapytaj o zgodę na udostępnienie jego wizerunku.
6. Wymyśl sobie jakiś fajny nick, czyli internetowy pseudonim. Nie podawaj w nim daty urodzenia ani wieku, lepiej, żeby nikt obcy nie wiedział ile masz lat. Wykorzystaj imię bohatera ulubionego filmu lub słowo z piosenki. Użyj swojej fantazji. Na pewno wymyślisz coś ciekawego!
7. Używaj komunikatorów tylko do kontaktów ze znajomymi, o których wiedzą Twoi rodzice. Z komunikatorów i czatów korzystają też osoby o złych zamiarach i trzeba być bardzo ostrożnym. Ustaw komunikator tak, żeby nikt spoza listy kontaktów nie mógł Cię zaczepiać.
8. Pomyśl kilka razy, zanim wyślesz wiadomość, e-mail czy smsa. Kiedy klikniesz „wyślij", nie można już tego cofnąć.
9. Na urządzeniu instaluj aplikacje pochodzące tylko z oficjalnych sklepów producentów oprogramowania (Google Play, Sklep Windows, AppStore). O zgodę zawsze pytaj rodziców!
10. Korzystaj z umiarem z Internetu! Długie korzystanie z komputera, tabletu czy smartfona szkodzi zdrowiu i może być przyczyną wielu innych problemów, np. w szkole. Nie zapominaj o sporcie i innych rozrywkach, nie związanych z komputerami i Internetem. Dbaj o bezpośrednie kontakty z rówieśnikami.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu przez dzieci porady dla rodziców

1. Odkrywaj Internet razem z dzieckiem**.**

Bądź pierwszą osobą, która zapozna dziecko z Internetem. Odkrywajcie wspólnie jego zasoby. Spróbujcie znaleźć strony, które mogą zainteresować Wasze pociechy, a następnie zróbcie listę przyjaznych im stron (pomocny będzie edukacyjny serwis internetowy – www.sieciaki.pl). Jeśli Wasze dziecko sprawniej niż Wy porusza się po Sieci, nie zrażajcie się – poproście, by było Waszym przewodnikiem po wirtualnym świecie.

2. Naucz dziecko podstawowych zasad bezpieczeństwa w Internecie.

Uczul dziecko na niebezpieczeństwa związane z nawiązywaniem nowych znajomości w Internecie. Podkreśl, że nie można ufać osobom poznanym w Sieci, ani też wierzyć we wszystko co o sobie mówią. Ostrzeż dziecko przed ludźmi, którzy mogą chcieć zrobić im

krzywdę. Rozmawiaj z dzieckiem o zagrożeniach czyhających w Internecie i sposobach ich unikania.

3. Rozmawiaj z dziećmi o ryzyku umawiania się na spotkania z osobami poznanymi w Sieci.

Dorośli powinni zrozumieć, że dzięki Internetowi dzieci mogą nawiązywać przyjaźnie. Jednakże spotykanie się z nieznajomymi poznanymi w Sieci może okazać się bardzo niebezpieczne. Dzieci muszą mieć świadomość, że mogą spotykać się z nieznajomymi wyłącznie po uzyskanej zgodzie rodziców i zawsze w towarzystwie dorosłych lub przyjaciół.

4. Naucz swoje dziecko ostrożności przy podawaniu swoich prywatnych danych.

Dostęp do wielu stron internetowych przeznaczonych dla najmłodszych wymaga podania prywatnych danych. Ważne jest, aby dziecko wiedziało, że podając takie informacje, zawsze musi zapytać o zgodę swoich rodziców. Dziecko powinno zdawać sobie sprawę z niebezpieczeństw, jakie może przynieść podanie swoich danych osobowych. Ustal z nim, żeby nigdy nie podawało przypadkowym osobom swojego imienia, nazwiska, adresu i numeru telefonu.

5. Naucz dziecko krytycznego podejścia do informacji przeczytanych w Sieci.

Wiele dzieci używa Internetu w celu rozwinięcia swoich zainteresowań i rozszerzenia wiedzy potrzebnej w szkole. Mali internauci powinni być jednak świadomi, że nie wszystkie znalezione w Sieci informacje są wiarygodne. Naucz dziecko, że trzeba weryfikować znalezione w Internecie treści, korzystając z innych dostępnych źródeł (encyklopedie, książki, słowniki).

6. Bądź wyrozumiały dla swojego dziecka.

Często zdarza się, że dzieci przypadkowo znajdują się na stronach adresowanych do dorosłych. Bywa, że w obawie przed karą, boją się do tego przyznać. Ważne jest, żeby dziecko Ci ufało i mówiło o tego typu sytuacjach; by wiedziało, że zawsze kiedy poczuje się niezręcznie, coś je zawstydzi lub przestraszy, może się do Ciebie zwrócić.

7. Zgłaszaj nielegalne i szkodliwe treści.

Wszyscy musimy wziąć odpowiedzialność za niewłaściwe czy nielegalne treści w Internecie. Nasze działania w tym względzie pomogą likwidować np. zjawisko pornografii dziecięcej szerzące się przy użyciu stron internetowych, chatów, e-maila itp. Nielegalne treści można zgłaszać na policję lub do współpracującego z nią punktu kontaktowego ds. zwalczania nielegalnych treści w Internecie – Hotline'u (www.dyzurnet.pl). Hotline kooperuje również z operatorami telekomunikacyjnymi i serwisami internetowymi w celu doprowadzenia do usunięcia nielegalnych materiałów z Sieci.

8. Zapoznaj dziecko z NETYKIETĄ – Kodeksem Dobrego Zachowania w Internecie.

Przypominaj dzieciom o zasadach dobrego wychowania. W każdej dziedzinie naszego życia, podobnie więc w Internecie obowiązują takie reguły: powinno się być miłym, używać odpowiedniego słownictwa itp. (zasady Netykiety znajdziesz na stronie www.sieciaki.pl) Twoje dzieci powinny je poznać (nie wolno czytać nie swoich e- maili, kopiować zastrzeżonych materiałów, itp.).

9. Poznaj sposoby korzystania z Internetu przez Twoje dziecko.

Przyjrzyj się, jak Twoje dziecko korzysta z Internetu, jakie strony lubi oglądać i jak zachowuje się w Sieci. Staraj się poznać znajomych, z którymi dziecko koresponduje za pośrednictwem Internetu. Ustalcie zasady korzystania z Sieci (wzory Umów Rodzic-Dziecko znajdziesz na stronie www.dzieckowsieci.pl) oraz sposoby postępowania w razie nietypowych sytuacji.

10. Pamiętaj, że pozytywne strony Internetu przeważają nad jego negatywnymi stronami.

Internet jest doskonałym źródłem wiedzy, jak również dostarczycielem rozrywki. Pozwól swojemu dziecku w świadomy i bezpieczny sposób w pełni korzystać z oferowanego przez Sieć bogactwa.

Niebezpieczeństwa korzystania z Internetu:

- cyberprzemoc (np. wyzywanie, straszenie, czy poniżanie kogoś w internecie)
- niebezpieczne treści (pornografia, przemoc)
- łamanie prawa (hazard)
- kradzież danych osobowych
- wyłudzenie danych i informacji poufnych
- włamania komputerowe
- zagrożenia techniczne (wirusy)

Niektóre z nich są poważne i mogą nieść ze sobą poważne konsekwencje:

- zaburzenia psychiczne,
- ryzyko samobójstwa,
- uzależnienie,
- łamanie prawa.

Przygotowanie urządzenia, z którego dziecko będzie korzystało z Internetu:

1. Zainstaluj dobry program antywirusowy. Sprawdź, czy jest systematycznie aktualizowany i czy skanuje także wiadomości e-mail oraz zewnętrzne urządzenia podłączane do komputera.
2. Upewnij się, że włączona jest zapora sieciowa.
3. Zaktualizuj przeglądarkę internetową.
4. Sprawdź, czy dziecko ma utworzone w systemie własne konto użytkownika z ograniczonymi uprawnieniami.
5. Włącz opcję kontroli rodzicielskiej dla młodszych dzieci (ich znaczenie wraz z wiekiem i rozwojem dziecka powinno maleć na rzecz zaufania oraz rzetelnej edukacji) – blokada treści dla dorosłych i numerów premium (blokadę numerów premium, SMS i rozmów, w większości firm można zlecić przez kontakt z infolinią – zrobi to wówczas dla Ciebie konsultant).
6. Zabezpiecz telefon i tablet hasłem, kodem PIN lub odciskiem palca.

Przydatne strony:

- www.sieciaki.pl – Poznaj bezpieczny Internet
- www.fdds.pl – oficjalna strona Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę
- www.saferinternet.pl – oficjalna strona projektu Komisji Europejskiej, realizowanego w Polsce przez konsorcjum:
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę i Naukowa Akademicka Sieć Komputerowa www.dbi.pl – strona poświęcona tematyce obchodów Dnia Bezpiecznego Internetu www.dzieckowsieci.pl – problem uwodzenia dzieci online
- www.helpline.org.pl – najlepsze rankingi i testy sprzętu
- www.dyzurnet.pl – zespół ekspertów Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej, działający jako punkt kontaktowy do zgłaszania nielegalnych treści w Internecie, szczególnie związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci

Załącznik nr 5b

Zasady bezpiecznego używania telefonu przez dzieciporady dla dzieci

1. Nie używaj telefonu podczas posiłku z rodziną czy znajomymi.
2. Nie graj w łóżku przed snem.
3. Wyciszaj dzwonek i nie używaj telefonu na zajęciach, w kinie, na koncercie itp.
4. Nie korzystaj z telefonu przemieszczając się.
5. Nie pożyczaj innym telefonu tak, że go nie widzisz.
6. Nie wysyłaj obraźliwych słów, obrazków czy zdjęć do innych.
7. Nie rób sobie nagich zdjęć.
8. Nie używaj telefonu pod prysznicem i w wannie.
9. Nie odbieraj połączeń od numerów, których nie ma w książce. Poinformuj rodzica o nieznanym numerze!

Zasady bezpiecznego używania telefonu przez dzieci -porady dla rodziców

1. Ustal z dzieckiem godziny używania telefonu.
2. Ustal stałe miejsce przechowywania telefonu, które będzie także używane w ciągu dnia. Najlepiej z dostępemdo ładowarki.
3. Jeśli zabawa na telefonie staje się przyczyną kłótni, rozdrażnienia, agresywnego lub nerwowego zachowania izwracanie uwagi nie działa – ustal dłuższą przerwę.
4. Aby chronić oczy, jednorazowa zabawa nie może trwać dłużej niż 30 minut. Potem musi nastąpić przerwa nainne aktywności i po 30 minutach możemy wrócić do telefonu.
5. Ogranicz liczbę gier na telefonie, w zależności od wieku od 1-5.
6. Ustal aplikacje, które mogą być zainstalowane na telefonie:

- użytkowe: dysk i kalendarz Google, komunikator WhatsApp lub Messenger,
- rozrywkowe (Musically, Instagram, Facebook, Snapchat) – zapoznaj się z nimi i ustal warunek konieczny –przyjęcie do znajomych.

7. Ustal konsekwencje łamania zasad (rozmowa przede wszystkim).
8. Bądź wiarygodny w tym co mówisz i sam robisz – przykład idzie z góry!

Załącznik nr 5c

REGULAMIN KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO PRZEZ DZIECI PODCZAS DZIAŁAŃ PROWADZONYCH PRZEZ CENTRUM ROZWOJU PAVLOS

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
2. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.)

Procedura:

1. Dzieci posiadają telefony komórkowe, tablety, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
2. CR Pavlos nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie, zagubienie czy kradzież sprzętu przynoszonego przez dzieci.
3. W trakcie zajęć CR Pavlos obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych (aparaty powinny być wyłączone i schowane do plecaka; dotyczy to również słuchawek), z zastrzeżeniem punktu 5, 7 i 8.
4. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, dyktafonu, odtwarzacza MP czy aparatu fotograficznego, kamery i innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej i członka personelu prowadzącego zajęcia/warsztaty.. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.
5. Dopuszcza się możliwość korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć organizowanych w terenie (spacery, wydarzenia kulturalno-oświatowe) za zgodą rodziców, którzy ponoszą pełną odpowiedzialność za sprzęt, po uprzednim ustaleniu warunków korzystania z personelem CR Pavlos.
6. Podczas przerw obowiązuje zakaz używania telefonów i innych urządzeń elektronicznych do celów innych niż tylko wykonanie pilnego połączenia telefonicznego do rodzica lub opiekuna prawnego, wynikającego z bieżącej potrzeby. Korzystanie z telefonu komórkowego możliwe jest poza zajęciami – przed oraz po zajęciach, jeśli istnieje potrzeba kontaktu dziecka z rodzicami, z zastrzeżeniem pkt.5.
7. Telefony i inne urządzenia technologii informatyczno-komunikacyjnej np. tablety można wykorzystywać podczas zajęć w celach naukowych pod opieką oraz za zgodą personelu CR Pavlos.
8. W przypadku naruszenia przez dziecko zasad używania telefonów komórkowych na zajęciach CR Pavlos, personel przeprowadza z dzieckiem rozmowę dyscyplinującą oraz informuje o tym fakcie rodziców/opiekunów.
9. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się, telefon zostaje zabrany do „depozytu" znajdującego się u prowadzącego zajęcia/warsztat (telefon odbiera rodzic lub opiekun prawny). Rodzice dziecka zostają poinformowani o tym fakcie. Dalszy kontakt telefoniczny dziecka z rodzicem/opiekunem możliwy jest poprzez telefon personelu.

Załącznik nr 6

NOTATKA SŁUŻBOWA

Data zdarzenia.....

Miejsce zdarzenia (miejscowość, forma wsparcia).....

Imię i nazwisko dziecka krzywdzonego.....

Imię i nazwisko osoby podejrzanej o krzywdzenie.....

Inne osoby obecne przy zdarzeniu.....

Opis podejrzenia krzywdzenia.....

.....
.....
data i czytelny podpis osoby sporządzającej notatkę

Załącznik nr 7

Karta interwencji nr…. /rok

1. Imię i nazwisko dziecka		
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis podjętych działań, innych niż interwencja prawna (wsparcie specjalistyczne dziecka/rodzica)	Data	Działanie
5. Spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji prawnej		
7. Dane dotyczące interwencji	Data	Nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli uzyskano informacje o wynikach działania własnego/działania rodziców/ opiekunów prawnych	Data	Działanie

Załącznik nr 8

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci biorących udział w działaniach prowadzonych przez Centrum Rozwoju Pavlos

Nasze wartości

1. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozwagą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
2. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
3. Dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.
4. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.

<u>Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez:</u>

1. Pytanie o pisemną zgodę rodziców/opiekunów prawnych oraz o zgodę dzieci przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.
2. Udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/ nagrań online.
3. Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia.
4. Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka.
5. Zmniejszenie ryzyka kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasad:
   - wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/nagraniu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
   - zdjęcia/nagrania dzieci powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać dzieci w grupie, a nie pojedyncze osoby.
6. Rezygnację z publikacji zdjęć dzieci, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli one lub ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po zakończeniu współpracy z CR Pavlos.
7. Przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać właścicielowi CR Pavlos, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

<u>Rejestrowanie wizerunków dzieci do użytku CR Pavlos</u>

W sytuacjach, w których CR Pavlos rejestruje wizerunki dzieci do własnego użytku, deklarujemy, że:

1. Dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane.
2. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na rejestrację wydarzenia zostanie przyjęta przez

nas na piśmie oraz uzyskamy przynajmniej ustną zgodę dziecka.

3. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście)zadbamy o bezpieczeństwo dzieci poprzez:

– zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
– zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwaniawydarzenia,
– niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzorupersonelu CR Pavlos,
– poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz dzieci, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie

będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnejzgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.

4. Niedopuszczalne jest publikowanie na prywatnych kontach personelu zdjęć i filmów z wizerunkiem dzieci. Jedyną możliwością jest udostępnienie publikacji z oficjalnych stron/profili CR Pavlos.
5. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

<u>Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku</u>

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie, uczestnicy organizowanych przez nas wydarzeń rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

1. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.
2. Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą nato zgodę.
3. Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

<u>Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media</u>

1. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę właściciela CR Pavlos. W takiej sytuacji upewniamy się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci. Oczekujemy informacji o:

– imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,
– uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekściezostanie wykorzystany zebrany materiał,
– podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.

2. Personelowi CR Pavlos nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka znajdującego się pod naszą opieką bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody właściciela CR Pavlos.
3. Personel CR Pavlos nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy członek personelu jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana. W szczególnych i uzasadnionych przypadkach właściciel CR Pavlos może podjąć decyzję o skontaktowaniu się z

rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka w celu ustalenia procedury wyrażenia przez nich zgody na kontaktz mediami.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka

Jeśli dzieci, rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, będziemy respektować ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustalimy z rodzicami/opiekunami prawnymi i dziećmi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować dziecko, aby nie utrwalać jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmiemy, nie będzie wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

Przechowywanie zdjęć i nagrań

Przechowujemy materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:

1. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez CR Pavlos. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez CR Pavlos w polityce ochrony danych osobowych.
2. Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach

   nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).

Załącznik nr 8 a

OŚWIADCZENIE RODZICA/OPIEKUNA UCZESTNIKA/UCZESTNICZKI ZAJĘĆ O WYRAŻENIU ZGODY NA WYKORZYSTANIE WIZERUNKU DZIECKA

1. Zgodnie z zapisami Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 roku, wyrażam zgodę na nieodpłatne utrwalenie, wykorzystanie i powielanie zdjęć oraz nagrań video wykonanych podczas realizacji przez Centrum Rozwoju Pavlos zajęć/warsztatów pn.” …….”, bez konieczności każdorazowego ich zatwierdzania.

2. Oświadczam, że wyrażenie zgody jest równoznaczne z publikacją fotografii i zdjęć filmowych z udziałem/udziałem mojego dziecka, w realizowanych przez CR Pavlos materiałach informacyjno-promocyjnych, na łamach prasy, w telewizji i na stronach internetowych oraz na wszelkich polach eksploatacji związanych z działalnością CR Pavlos w tym w publikacjach, wydawanych w celach promocyjnych i szkoleniowych (filmy, książki, ulotki, broszury, katalogi, kalendarze).

3. Powyższa zgoda udzielana jest na czas nieokreślony.

……..……..…….
data i czytelny podpis rodzica/opiekuna prawnego uczestnika/uczestniczki zajęć*

Załącznik nr 9

Monitoring Standardów ochrony małoletnich – ankieta

	Tak	Nie
1. Czy znasz treść dokumentu Standardy ochrony małoletnich?		
2. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
3. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach ochrony małoletnich przez inną osobę z personelu (pracownika, współpracownika, stażystę,itp.)		
4a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedźopisowa)		
4b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania:jeśli tak – jakie? jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
5. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich? Jeśli tak, to jakie? (odpowiedź opisowa)		

Załącznik nr 10

Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

Interwencja prowadzona jest przez właściciela CR Pavlos, który może wyznaczyć na stałe do tego zadania inną osobę.

Krzywdzenie dziecka przez osobę dorosłą (np. pracownicy oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)

1. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło **do uszczerbku na zdrowiu** – spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp., wykorzystania seksualnego i/lub zagrożone jest jego życie:
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
   b) zawiadom policję pod nr 112 lub 997

2. W przypadku pokrzywdzenia innymi typami przestępstw:
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
   b) poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę składając zawiadomienie popełnienia przestępstwa.

3. W przypadku zdarzenia incydentalnego innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popchnięcie, szturchnięcie) lub przemocy psychicznej (np. poniżenie, dyskryminacja, ośmieszenie):
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
   b) zakończ współpracę/rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko

4. W przypadku doświadczania przez dziecko innych niepokojących zachowań (np. krzyk, niestosowne komentarze)
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
   b) przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

Krzywdzenie dziecka przez rodzica/opiekuna

1. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do **uszczerbku na zdrowiu** (spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego i/lub zagrożone jest jego życie:
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
   b) zawiadom policję pod nr 112 lub 997.

2. W przypadku pokrzywdzenia innymi typami przestępstw:
   a) poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

3. W przypadku zdarzenia incydentalnego innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popchnięcie, szturchnięcie), przemocy psychicznej (np. poniżenie, dyskryminacja, ośmieszenie) lub innych niepokojących zachowań (np. krzyk, niestosowny komentarz):
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka,
   b) przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie,
   c) powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego,
   d) w przypadku braku współpracy z rodzicem/opiekunem lub powtarzającej się przemocy, powiadom ośrodek pomocy społecznej,
   e) równolegle złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

4. W przypadku doświadczania przez dziecko zaniedbania lub niewydolności wychowawczej rodzica/opiekuna (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej):
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka,
   b) przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem,
   c) powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
   d) w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna, powiadom ośrodek pomocy społecznej.

Krzywdzenie rówieśnicze – krzywdzenie dziecka przez osobę nieletnią (do 17. roku życia)

1. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do **uszczerbku na zdrowiu** (spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego i/lub zagrożone jest jego życie:
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
   b) przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc,
   c) równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając zawiadomienie popełnienia przestępstwa.

2. W przypadku zdarzenia incydentalnego innej przemocy fizycznej (np. popchnięcie, szturchnięcie), przemocy psychicznej (np. poniżenie, dyskryminacja, ośmieszenie) lub innych niepokojących zachowań (np. krzyk, niestosowny komentarz):
   a) zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
   b) przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami/opiekunami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego,
   c) opracuj działania naprawcze,
   d) w przypadku powtarzającej się przemocy, powiadom najbliższy sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

Załącznik nr 10a

RODZAJE I FORMY KRZYWDZENIA DZIECKA

a) krzywdzenie fizyczne (naruszenie nietykalności fizycznej) – działanie, w wyniku którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę, np.:

- klapsy, bicie, uderzanie, popychanie, szturchanie, kopanie, opluwanie,
- fizyczne zaczepki, wymuszenia siłowe, krępowanie, wiązanie,
- uwięzienie,
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
- rzucanie w kogoś przedmiotami,
- spowodowanie uszczerbku na zdrowiu – spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała,

b) krzywdzenie psychiczne/emocjonalne (naruszenie godności osobistej) – to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy opiekunem a dzieckiem, np.:

- dyskryminacja, wykluczanie, izolacja, milczenie, manipulowanie, obwinianie
- poniżanie, ośmieszanie, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie, obrażanie, oczernianie,
- straszenie, szantażowanie, wrogie nastawienie,
- krzyk, obelgi, wyzwiska, wulgarne gesty,
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie, groźby,
- niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby,
- obraźliwe SMSy i MMSy oraz wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
- telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające,

c) krzywdzenie seksualne (naruszenie intymności) – włączanie dziecka do lat 15. w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy, np.:

- bezpośrednie (z kontaktem fizycznym) – dotykanie intymnych części ciała, penetracja,
- pośrednie (bez kontaktu fizycznego) – ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania (żarty/komentarze/wypowiedzi nawiązujące do aktywności lub atrakcyjności seksualnej), naśladowanie zachowań seksualnych i skłanianie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w internecie w celu nawiązania kontaktu),
  komercyjne kontakty seksualne z dzieckiem (wyzyskiwanie seksualne dziecka), gdy w zamian za udział w czynnościach seksualnych dziecko otrzymuje korzyść lub obietnicę korzyści.

d) zaniedbywanie dziecka (naruszenie obowiązku do opieki i/lub praw dziecka) – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb życiowych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub

trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka. Może dotyczyć takich obszarów jak: zdrowie, edukacja, rozwój emocjonalny, odżywianie, schronienie i bezpieczne warunki życia, np.:

- dziecko jest brudne, często nieprzyjemnie pachnie (np. pozostawiane przez długi czas w zabrudzonych ubraniach),
- dziecko nie otrzymuje odpowiedniej opieki medycznej (np. nie jest szczepione, nie ma okularów, nie otrzymuje zaleconych leków),
- dziecko lub nastolatek jest ubrany niewłaściwie do pogody,
- dziecko ma pogorszenie wyników w nauce, jest często nieobecne w szkole,
- dziecko nie otrzymuje regularnych posiłków, jest głodne, kradnie jedzenie kolegom,
- dziecko przebywa w otoczeniu nieprzystosowanym do jego etapu rozwojowego, co zagraża jego bezpieczeństwu,
- dziecko pozostaje bez opieki osoby dorosłej.

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

a) widoczne zmiany na ciele/deformacje ciała
- rany, otarcia, blizny, sińce, stłuczenia w miejscach nietypowych dla przypadkowych urazów: plecy, pośladki, ramiona, uda, brzuch, krocze i stopy, okolica oczodołów (bez urazu czoła), policzki, usta, skroń, szyja, uszy
- urazy na więcej niż jednej płaszczyźnie kończyny, głowy, tułowia
- ślady mają charakterystyczny kształt odcisku dłoni, palców, przedmiotów, szczypania, drapania, gryzienia, duszenia
- siniaki okularowe, sińce liczne, często symetryczne, w różnej fazie gojenia
- okrągłe punktowe poparzenia, oparzenia na plecach i pośladkach u małych dzieci, na grzbietowej powierzchni dłoni, rękawiczkowe/ skarpetkowe oparzenia
- złamania spiralne, złamania dystalne, złamania żeber, złamania bez urazu lub po urazie nieadekwatnym np. upadek z kanapy
- obrażenia w obrębie jamy ustnej: zasinienia śluzówek warg górnych i dziąseł z rozdarciem wędzidełka
- stłuczenia i skaleczenia warg, dna jamy ustnej i języka w wyniku prób karmienia na siłę, urazy kącików ust, krwioplucie i krwawe wymioty, bezpośrednie urazy podniebienia miękkiego, tylnej ściany gardła, złamania zębów, uszkodzenia dziąseł, złamanie żuchwy
- urazy nosa, złamania, krwiaki (zropiałe) przegrody nosa
- wielokrotne „przypadkowe" zatrucia, niewyjaśnione nieżyty żołądkowo jelitowe
- odmrożenia, hipotermia
- słaby przyrost masy ciała, niedożywienie

b) nietypowe/nerwowe zachowania
- wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka – wycofanie, zobojętnienie, lub nadmierne pobudzenie, trudność w regulacji emocji, którą trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami
- dziecko zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku, jest zbyt infantylne lub nadmiernie dojrzałe
- długotrwały, silny, niemożliwy do ukojenia płacz
- opóźnienie w rozwoju fizycznym lub emocjonalnym
- strach przed określonymi osobami, sytuacjami, miejscami i nasilony niepokój
- problemy ze snem, koszmary, lęk przed zasypianiem
- zaburzenia jedzenia, odmowa jedzenia lub nadmierne objadanie się, wymioty
- niechęć do przebierania się w towarzystwie innych
- ssanie palca, ściskanie/szarpanie ucha, drapanie skóry, wyrywanie włosów, zaciskanie zębów
- samookaleczanie się
- nadużywanie substancji psychoaktywnych

Zasady rozmowy z dzieckiem po zgłoszeniu krzywdzenia

Słuchać i obserwować ważnie. Nie wątpić.
Nie odsyłać. Nie negować.
Nie straszyć konsekwencjami.
Nie dopytywać o wszystkie szczegóły.

Załącznik nr 11b

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka to cechy i okoliczności związane z dzieckiem, rodziną i środowiskiem, które zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy, zaniedbania lub nadużycia wobec dziecka.

Czynniki ryzyka związane z dzieckiem m.in.:

- dziecko z pierwszego małżeństwa nieakceptowane przez nowego męża
- rozczarowanie związane z płcią dziecka
- dziecko urodzone po śmierci poprzedniego dziecka
- dziecko przez dłuższy czas pozostające w oddaleniu od rodziny
- wada rozwojowa, dziecko upośledzone fizycznie lub psychicznie
- wcześniactwo
- dzieci bliźniacze
- zachowanie dziecka: agresywność, nieposłuszeństwo, odmowa jedzenia, zaburzenie snu, moczenie
- chroniczne choroby

Czynniki ryzyka związane z rodziną m.in.:

- niechciana ciąża
- ciąża z problemami zdrowotnymi
- wczesne lub późne rodzicielstwo
- trudny poród
- depresja poporodowa
- trudne dzieciństwo rodziców (pobyt w placówce opiekuńczej, doświadczenie przemocy w dzieciństwie)
- konflikty małżeńskie
- doświadczanie lub stosowanie przemocy w związku
- upośledzenie rozwoju umysłowego, choroby psychiczne
- uzależnienia (alkoholizm, narkomania)
- brak umiejętności wychowawczych
- rozpad rodziny

Czynniki ryzyka związane ze środowiskiem m.in.

- trudne warunki materialno-bytowe, ubóstwo
- bezrobocie
- izolacja społeczna
- dyskryminacja
- stres
- przestępczość

Załącznik nr 11 c

Rodzaje interwencji prawnej			
	Interwencja cywilna	**Interwencja karna**	**Niebieska karta** (narzędzie prewencyjne/pomocowe do monitorowania sytuacji domowej przez odpowiednie służby)
Przesłanki	zagrożenie dobra dziecka	podejrzenie popełnienia przestępstwa	przemoc domowa (jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych)
Właściwy organ/podmiot	sąd rodzinny	Policja/prokuratura - sąd karny	Zespół interdyscyplinarny (przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych)
Stosowane przepisy	kodeks rodzinny i opiekuńczy kodeks postępowania cywilnego	kodeks karny kodeks postępowania karnego	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
Forma interwencji	wniosek o wgląd w sytuację rodziny	zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	wypełnienie formularza Niebieska Karta – A"

Załącznik nr 12

Załącznik nr 8

Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci

Lp.	Imię i nazwisko dziecka	Data i miejsce interwencji	Imię i nazwisko osoby interweniującej	Opis zdarzenia (rodzaj krzywdzenia, osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie dziecka)	Podjęte działania* (procedury i formy pomocy dziecku)	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne	Wykaz korespondencji międzyinstytucjonalnej (numery kancelaryjne, daty)	Podpis
1.								
2.								
3.								
4.								

*

1 – zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
2 – wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka/rodziny
3 – wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”
4 – powiadomienie Policji
5 – pomoc psychologiczno-pedagogiczna
6 – plan wsparcia dziecka
7 – inny rodzaj interwencji, jaki……

Załącznik nr 13

……..
Miejscowość, dnia r.

Prokuratura Rejonowa w .....[1]
Zawiadamiający:
……
z siedzibą w
……
……. reprezentowana przez:
……
adres do korespondencji:
……..……

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa …….. na szkodę małoletniego (imię i nazwisko, data urodzenia)
przez .....(imię i nazwisko domniemanego sprawcy).

Uzasadnienie:
W trakcie wykonywania przez …… (imię i nazwisko personelu czynności służbowych wobec małoletniej/go (imię i nazwisko), dziecko ujawniło niepokojące treści dotyczące
relacji z.....[2].
Dalszy opis podejrzenia popełnienia przestępstwa:
……...……
……...……
……...……
……...……
……...……
……...……
……...……
……...……
……...……

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i bezpieczeństwo małoletniej/małoletniego wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.
Osobą mogącą udzielić więcej informacji jest ……..…… (imię i nazwisko, telefon, e-mail, adres do korespondencji).

Wszelką korespondencję w sprawie proszę przesyłać na adres korespondencyjny, z powołaniem się na numer i liczbę dziennika pisma.

……
……..……..
podpis osoby upoważnionej

[1] Zawiadomienie należy złożyć do prokuratury rejonowej/policji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.

[2] Opis sytuacji, która miała miejsce. Należy uzupełnić zgodnie z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np.: kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo).

Załącznik nr 14 a

Miejscowość, dnia .....

Sąd Rejonowy
w……
…… III Wydział Rodzinny i Nieletnich[1]

Wnioskodawca:
……
…… reprezentowana przez:
……
adres do korespondencji:
……

Uczestnicy postępowania: ..... (imiona i nazwiska rodziców)
(adres zamieszkania)
rodzice małoletniego: ..... (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia)

Wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego …… (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia[2]) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie:
Z informacji uzyskanych od pracowników ..... będących w kontakcie z małoletnim/ą wynika, że Rodzina
nie ma założonej Niebieskiej Karty.
Mając powyższe fakty na uwadze można przypuszczać, ze dobro małoletniego (imię i nazwisko dziecka)
jest zagrożone a..... (imię i nazwisko rodzica) nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej. Dlatego
wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego/ej i ewentualne wsparcie rodziców jest uzasadniony.

Pracownikiem opiekującym się małoletnim/ą w CR Pavlos jest… ....(imię, nazwisko, telefon służbowy, e-
mail, adres placówki).

……
……..……..
podpis osoby upoważnionej

[1] Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, nie zameldowania.

[2] Należy zawsze podać imię i nazwisko dziecka i adres jego pobytu. Tylko w takim wypadku sąd może skutecznie pomóc, m.in. poprzez wysłanie do rodziny kuratora na wywiad.

Właściwy **sąd rodzinny** oznacza najbliższy sąd rejonowy wydział rodzinny i nieletnich. Informacje na temat tego, gdzie znajduje się wydział właściwy dla danej miejscowości znajduje się aktualnym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz zakresu rozpoznawanych przez nie spraw. Korespondencję do sądu rodzinnego należy kierować w formie pisemnej, listem poleconym.

Właściwy miejscowo **ośrodek pomocy społecznej** oznacza ośrodek położony w gminie/dzielnicy, w której zamieszkuje dziecko. Korespondencję z OPS należy prowadzić w formie pisemnej listem poleconym lub mailowej.

Właściwa **prokuratura rejonowa/policja** to jednostki najbliższe miejsca popełnienia przestępstwa. W przypadku braku wiedzy o miejscu popełnienia przestępstwa – dowolna jednostka. Zawiadomienie należy nadać listem poleconym.

Do wniosków warto dodać dodatkowe dokumenty: notatki służbowe, zdjęcia, rysunki itp.,

Organy nie mogą odmówić przyjęcia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia

przestępstwa.

Zawiadamiającemu przysługuje informacja zwrotna o podjętej decyzji w przedmiocie zawiadomienia (do 6 tygodni od daty zawiadomienia):
- wszczęcie postępowania,
- odmowa wszczęcia postępowania,
- umorzenie postępowania (art. 305 §4 Kodeksu postępowania karnego).

Jeżeli osoba lub instytucja, która złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, nie zostanie w ciągu 6 tygodni powiadomiona o decyzji (wszczęciu lub odmowie wszczęcia) może wnieść zażalenie do prokuratora nadrzędnego albo powołanego do nadzoru nad organem któremu złożono zawiadomienie.

Wniesienie zażalenia na postanowienie (w ciągu 7 dni od daty otrzymania decyzji):
- **o odmowie wszczęcia postępowania** – przysługuje wszystkim instytucjom: państwowej, samorządowej, społecznej (art. 306 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania karnego),
- **o umorzeniu dochodzenia/śledztwa** – przysługuje wyłącznie instytucjom państwowym i samorządowym (art. 306 par. 1a pkt 2 Kodeksu postępowania karnego).

Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje **prawo przejrzenia akt**. Należy złożyć wniosek do prokuratora, który może udostępnić akta w postaci elektronicznej.

Załącznik nr 15

Zakres zadań osoby odpowiedzialnej za kwestie związane z ochroną dzieci:

1. odbieranie zgłoszeń dotyczących problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci,
2. reagowanie na te zgłoszenia, w razie potrzeby proszenie o dodatkowe informacje,
3. weryfikacja, czy wszystkie zdarzenia związane z wątpliwościami dotyczącymi bezpieczeństwa dzieci są odpowiednio wyjaśniane, zgodnie z obowiązującymi *Standardami,*
4. konsultowanie się w miarę potrzeb z innymi podmiotami, m.in. z poradniami psychologiczno- pedagogicznymi, ośrodkami opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ośrodkami pomocy społecznej czy lokalnymi organizacjami pozarządowymi,
5. w uzasadnionych przypadkach zgłaszanie sprawy odpowiednim służbom: pomocy społecznej, policji, sądowi rodzinnemu, prokuraturze.

Ocena ryzyka

Ocena ryzyka krzywdzenia dzieci w CR Pavlos przeprowadza się za pomocą dwóch narzędzi (traktując je łącznie):

1. Ocena ryzyka – identyfikacja czynników ryzyka,
2. Ocena obszarów ryzyka – dalsza analiza zagrożeń w następującym zakresie:

- analiza każdego zidentyfikowanego czynnika ryzyka w ramach danego obszaru działania CR Pavlos pod kątem jego znaczenia,
- znaczenie czynników ryzyka – wysokie – średnie – niskie – bardzo niskie, gdzie:
  - wysokie (=4) – oznacza wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia oraz znaczący wpływ na bezpieczeństwo dzieci,
  - średnie (=3) – oznacza wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia lub znaczący wpływ na dzieci,
  - niskie (=2) – oznacza niskie prawdopodobieństwo wystąpienia i/lub niewielki wpływ na dzieci,
  - bardzo niskie (=1) – oznacza bardzo niskie prawdopodobieństwo wystąpienia i/lub bardzo mały wpływ na dzieci,
- metody ograniczenia danego ryzyka,
- konkretne działania, które mogą zostać wdrożone w tym celu.

Wskaźniki realizacji Standardów ochrony Małoletnich

Standard I. – Standardy

1. Oświadczenie o znajomości Standardów i zobowiązaniu do jej przestrzegania zostało podpisane przez cały personel, a każda nowozatrudniona osoba jest zobowiązana do zapoznania się z obowiązującymi Standardami, co potwierdza podpisane oświadczenie.
2. Wyznaczono osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Standardów, której rola, zadania oraz kwalifikacje są jasno określone. W sposób przyjęty w danej organizacji podano do wiadomości personelu, dzieci oraz opiekunów, kto jest tą osobą wraz z informacją jak się z nią skontaktować.
3. Tekst Standardów został przekazany personelowi w formie elektronicznej, opublikowany na stronie internetowej CR Pavlos oraz jest dostępny do wglądu. Standardy są promowane wśród całego personelu, rodziców/opiekunów i dzieci poprzez działania informacyjne oraz edukacyjne, dostosowane do poszczególnych grup odbiorców, np. opracowana jest wersja Standardów w formie zrozumiałej dla dzieci.

Standard II. – PERSONEL

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji zostały przyjęte w CR Pavlos i są stosowane w odniesieniu do każdego stanowiska wymagającego kontaktu z dziećmi.
2. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi zostały przyjęte w CR Pavlos i

udostępnione personelowi oraz dzieciom i opiekunom w postaci cyfrowej lub papierowej.

3. Personel CR Pavlos posiada wiedzę w zakresie: rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia dzieci, prawnych aspektów ochrony dzieci, przemocy rówieśniczej, zapewniania bezpieczeństwa dzieciom i podejmowania działań profilaktycznych i interwencyjnych.
4. CR Pavlos w miarę możliwości udostępnia materiały edukacyjne dla dzieci oraz scenariusze zajęć, na podstawie których personel może prowadzić warsztaty na temat przeciwdziałania krzywdzeniu i zapewniania bezpieczeństwa dzieci bądź informuje o możliwościach udziału w takich zajęciach w innych organizacjach lub instytucjach.
5. CR Pavlos w miarę możliwości udostępnia dzieciom materiały edukacyjne (broszury, ulotki, książki) dotyczące ich praw, ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
6. CR Pavlos w miarę możliwości zapewnia opiekunom dostęp do danych kontaktowych placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych oraz do przydatnych informacji dotyczących możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych i ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Standard III. – PROCEDURY

1. Zarówno członkowie personelu, jak i dzieci oraz opiekunowie wiedzą, do kogo należy skierować informację o podejrzeniu krzywdzenia dziecka.
2. W CR Pavlos opracowano procedurę określającą krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, członków rodziny, rówieśników i osób trzecich. Procedura zawiera też informacje o ofercie wsparcia dostępnej dla poszkodowanego dziecka.
3. Personel CR Pavlos ma dostęp do spisu instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) wraz z danymi kontaktowymi.
4. W CR Pavlos dostępne są informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
5. Opracowany jest model zbierania i dokumentowania sygnałów o niepokojących sytuacjach.

Standard IV. – MONITORING

1. Wewnętrzne sprawozdanie z realizacji Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w CR Pavlos jest opracowywane raz w roku przez osobę odpowiedzialną za wdrażanie standardów. W sprawozdaniu uwzględnione są głosy personelu, dzieci i ich rodziców/opiekunów.
2. Sytuacje związane z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci są poddawane analizie, a wnioski i rekomendacje zawarte są w corocznym sprawozdaniu.
3. Na bazie sprawozdania co roku aktualizowana jest strategia wdrażania standardów ochrony dzieci.

Źródła opracowań:

- Ustawa kodeks rodzinny i opiekuńczy
- https://standardyochronymaloletnich.pl/
- Instytut Spraw Obywatelskich https://owes.instytutsprawobywatelskich.pl/dzieje-sie/standardy-ochrony-dzieci-nowy-obowiazek-ngo/?utm_campaign=Newsletter%20OWES%2009.02.2024&utm_content=Standardy%20Ochrony%20Dzieci%20-%20nowy%20obowi%C4%85zek%20Twojej%20organizacji&utm_medium=newsletter&utm_source=getrespon se&utm_term=Instytut%20Spraw%20Obywatelskich
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę https://fdds.pl/ – zakładka "Standardy Ochrony Dzieci" w której znajdują się nagrania, przewodnik oraz przykłady https://standardy.fdds.pl/standardy podrecznik-standardy-ochrony-dzieci-w-organizacjach-pozarzadowych – w tym wzór Polityki
- Aktywni obywatele Fundusz Regionalny www.aktywniobywatele-regionalny.org.pl wzór Polityki
- https://niw.gov.pl/niw-crso-wydal-poradnik-dla-organizacji-pozarzadowych-w-zwiazku-z-tzw-ustawa-kamilka/?fbclid=IwY2xjawEoTyBleHRuA2FlbQIxMAABHZCVEH7jibh_G3pdPbkxeX7YCz6PAaCNsr1GOigZ8sc48VWpBZaPFWjHPw_aem_IT09vhM7TN2kVBWxA2eOGA

Załącznik nr 16

Edukacja w zakresie ochrony dzieci

1. Szkolenia/kursy/webinary/debaty dla personelu/opiekunów.
2. Warsztaty dla dzieci i opiekunów z zakresu praw dziecka, ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, (w tym również w Internecie), profilaktyki przemocy rówieśniczej, radzenia sobie z trudnościami rodzicielskimi i podnoszenia umiejętności wychowawczych, przy współpracy z instytucjami (Policja, Straż Miejska) lub organizacjami. Informowanie o tego typu zajęciach prowadzonych w innych organizacjach i instytucjach.
3. Materiały oraz informacje o możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży oraz telefonów dla rodziców i personelu w sprawie bezpieczeństwa dzieci.

Udostępnianie personelowi, dzieciom i opiekunom wykazu danych adresowych lokalnych placówek pomocowych, służb, instytucji, organizacji zajmujących się ochroną dzieci oraz zapewniających pomoc w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia i współpraca z tymi jednostkami:

Gdzie możesz szukać pomocy?

- 112 – numer alarmowy, pod który możesz zadzwonić zawsze, gdy znajdziesz się w niebezpiecznej sytuacji. Zadzwoń pod ten numer, jeśli uważasz, że potrzebna jest interwencja policji, straży pożarnej lub pogotowia.
- policja – 112 lub 997
- pogotowie ratunkowe – 112 lub 998

1. Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka: 800 12 12 12
   - dla wszystkich dzieci które potrzebują pomocy; działa 7 dni w tygodniu przez całą dobę, numer bezpłatny, jeśli dzwonisz z telefonu stacjonarnego lub za pośrednictwem strony internetowej Rzecznika Praw Dziecka www.brpd.gov.pl
2. telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – 116 111 (bezpłatna linia)
   - wsparcie dla dzieci, które czują się dyskryminowane, doświadczają przemocy lub są jej świadkiem
   - rozmowy: o przyjaźni, miłości, dojrzewaniu, kontaktach z rodzicami, rodzeństwem, problemach w szkole czy emocjach, których doświadczają
3. telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci – 800 100 100 (bezpłatna linia)
   - pomoc psychologiczna, terapeutyczna i prawna dla każdego, kto ma obawy dotyczące bezpieczeństwa dziecka
4. Konsultacje Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w zakresie podjęcia interwencji – opiekun@fdds.pl
5. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
   - tel. 801 12 00 02 (płatny pierwszy impuls, linia czynna od poniedziałku do soboty w godzinach 8.00-22.00, w niedziele i święta w godzinach 8.00-16.00)
   - tel. (22) 666 28 50 — dyżur prawny (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17.00-21.00),

– poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info

6. Policyjny Telefon Zaufania tel. 800 120 226 (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9.30 do 15.30, od godz. 15.30 do 9.30 włączony jest automat).
7. Pogotowie Opiekuńcze
8. Ogólnopolski Telefon Niebieska Linia: 801 120 002; 22/668 70 00; 22/666 10 36 13
9. Telefon Instytut Psychologii Zdrowia dla osób w sytuacjach kryzysowych: 116 123

Lokalne instytucje, organizacje i służby, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci

- Ośrodki pomocy społecznej — pomogą Ci w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- Powiatowe centra pomocy rodzinie — pomogą Ci w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- Ośrodki interwencji kryzysowej — zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- Ośrodki wsparcia — zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.
- Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie — zapewnią bezpłatne schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, oraz udzielą Ci specjalistycznej pomocy, w tym: pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej i medycznej, oraz wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- Prokuratura, Policja — możesz tam złożyć zawiadomienie o przestępstwie znęcania się popełnionym na Twoją szkodę lub na szkodę Twoich bliskich i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.
- Sąd rodzinny i opiekuńczy — możesz tam złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub wniosek dotyczący spraw opiekuńczych Twoich dzieci.
- Placówki ochrony zdrowia — możesz tam uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach, poprosić o pomoc lekarską, spytać o adresy specjalistycznych poradni lekarskich.
- Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych — jeżeli przemocy w Twoim domu towarzyszy picie alkoholu, możesz zwrócić się do nich z wnioskiem o skierowanie sprawcy przemocy na leczenie odwykowe lub uzyskać inną pomoc związaną z nadużywaniem przez niego alkoholu
- Centrum Interwencji Kryzysowej
- Centrum Pomocy Dziecku
- Dzielnicowy

WAŻNE!!!

W przypadku wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty" informacja dotycząca Twojej sytuacji rodzinnej zostanie przekazana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, który podejmie dalsze działania. Zawsze możesz wzywać Policję na interwencję, poinformować prokuraturę oraz zwrócić się o pomoc do podmiotu/organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Możesz również poprosić dzielnicowego, aby przyszedł do Twojego domu i udzielił stosownej pomocy i niezbędnych informacji.

ZAGROŻENIA W INTERNECIE, ZGŁOSZENIA NIELEGALNYCH TREŚCI W INTERNECIE

Dyżurnet.pl To punkt kontaktowy, w którym możesz zgłaszać informacje o wszystkich nielegalnych i niepokojących Cię treściach znalezionych w Internecie. Jeśli specjaliści z dyżurnet.pl uznają, że znalezione przez Ciebie treści są nielegalne – poinformują o tym policję lub prokuraturę. Twoje zgłoszenie może być anonimowe, to znaczy, że nikt nie dowie się o tym, że to Ty zgłosiłeś nielegalne treści. Nielegalne treści możesz zgłosić poprzez: stronę www.dyzurnet.pl, e-mail: dyzurnet@dyzurnet.pl lub całodobowy telefon 801 615 005. Koszt jak w przypadku połączenia lokalnego.

NARKOTYKI, UZALEŻNIENIA

801 199 990 Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki – Narkomania to numer, pod którym uzyskasz pomoc oraz wsparcie, jeśli Twój problem związany jest z narkotykami i uzależnieniem od narkotyków. Możesz zadzwonić zarówno wtedy, gdy problem dotyczy Ciebie, jak i wtedy, kiedy zauważysz, że problem z narkotykami ma osoba w Twoim otoczeniu. Telefon jest czynny codziennie od 16:00 do 21:00*.

Serwisy, portale i opracowania – Biblioteka

1. Serwis internetowy Rzecznika Praw Dziecka http://brpd.gov.pl/
2. Serwis internetowy Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w Warszawie Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę - Site (fdds.pl)
3. Platforma e-learningowa Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę Platforma edukacyjna Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę |Platforma edukacyjna FDDS
4. Serwis internetowy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, w którym znajdują się informacje o prawach osób pokrzywdzonych przestępstwem, utworzonych w Polsce Ośrodkach Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem, „Informator dla pokrzywdzonego" oraz baza danych o instytucjach i organizacjach pozarządowych udzielających ofiarom przestępstw wsparcia psychologicznego i informacji prawnej, z podziałem na województwa http://pokrzywdzeni.gov.pl/
5. Serwis internetowy Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia http://www.niebieskalinia.info/
6. Serwis internetowy Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia http://www.niebieskalinia.org/
7. Serwis internetowy Ośrodka Rozwoju Edukacji – publicznej placówki doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnopolskim prowadzonej prze Ministerstwo Edukacji Narodowej http://www.ore.edu.pl/
8. Portal informacyjno-edukacyjny adresowany do pracowników ochrony zdrowia prowadzony przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w porozumieniu z Ministerstwem Zdrowia http://www.lekarzureagujnaprzemoc.pl
9. Opracowanie Fundacji Dzieci Niczyje „Uwaga dziecko! Realizacja procedury Niebieskiej Karty w sytuacji przemocy w rodzinie wobec dziecka", przewodnik dla Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych http://www.trr.zgora.pl/pliki/proceduryBezpieczenstwa/niebieskaKartaFDN.pdf

10. Informatory i poradniki umieszczone w serwisie internetowym Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczące przeciwdziałania przemocy wobec dzieci http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/przeciwdzialanie-przemocy-wobec-dzieci/informatory-i-poradniki/
11. Poradnik Pracownika Socjalnego „Przemoc w Rodzinie" dostępny w serwisie internetowym Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej http://www.mpips.gov.pl/userfiles/File/Przemoc%20w%20rodzinie/poradnik%20pracownika%20socjalnego%2 0dla% 20Ministerstwa%20Pracy_27-02-09.pdf
12. Opracowanie Ośrodka Rozwoju Edukacji Przemoc w rodzinie wobec dziecka. Procedury interwencyjne w szkole pod redakcją Jolanty Zmarzlik http://www.ore.edu.pl/phocadownload/pracownie/wychowania_i_profilaktyki/poradnik_przemoc%20wobec% 20dzi ecka_2.pdf
13. Opracowanie Rzecznika Praw Dziecka, Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej i Fundacji Dzieci Niczyje Kodeks Bezpiecznej Opieki w rodzicielstwie zastępczym http://www.koalicja.org/wp- content/uploads/kodeks_bezpiecznej_opieki.pdf

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci i młodzieży:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Konwencja o prawach dziecka
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw
- ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty
- ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych
- ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta"
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2001 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Załącznik nr 17

Schemat pytań „Ocena ryzyka”

OCENA RYZYKA					
Personel	**Partnerzy**	**Współpracownicy**	**Usługi**	**Komunikacja i technologia**	**Dochód/ Fundraising**
1 Jak rekrutowany jest personel?	1 Jaki wpływ na dzieci lub kontakt z nimi mają partnerzy?	1 Kim są współpracownicy i jaki poziom i rodzaj kontaktu mają z dziećmi (np. konsultanci, wykonawcy, dostawcy usług)?	1 Jakie usługi oferowane są dzieciom i rodzinom?	1 Z jakich obrazów i informacji związanych z dziećmi korzysta CR Pavlos?	1 Jak pozyskiwane są fundusze lub generowany dochód?
2 Czy sprawdzane są referencje i przeprowadzana jest weryfikacja wszystkich członków personelu w rejestrach sprawców przestępstw na tle seksualnym?	2 Czy partnerzy mają kontakt z dziećmi?	2 W jaki sposób CR Pavlos ich angażuje?	2 Jak zaprojektowano te usługi?	2 Jak te informacje są przechowywane i komu prezentowane?	2 Czy w jakimkolwiek stopniu biorą w tym udział dzieci?
3 Jaki rodzaj kontaktu ma personel z dziećmi w CR Pavlos?	3 Czy partnerzy stwarzają jakieś ryzyko dla dzieci?		3 Czy przy projektowaniu zwracano uwagę na bezpieczeństwo dzieci korzystających z usług?	3 Jakie technologie wykorzystuje CR Pavlos, wobec kogo?	
4 Czy występuje duża rotacja personelu?	4 Czy partnerzy mają własną politykę ochrony dzieci? Czy pracują zgodnie z waszą polityką?		4 Czy brano pod uwagę różne potrzeby dzieci – np. chłopców/dziewczą t?		
5 Czy w CR Pavlos jest personel tymczasowy, praktykanci/stażyści?			5 Kto świadczy te usługi?		

6 Czy personel przechodzi szkolenie dot. ochrony dzieci przed rozpoczęciem pracy?					

Załącznik nr 17 a

Tabela „Obszary ryzyka”

Obszary ryzyka	**Czynniki ryzyka**	**Znaczenie ryzyka** Wysokie=4 Średnie=3 Niskie=2 Bardzo niskie=1	**Jak zredukować ryzyko?**	**Działania do wdrożenia**
Personel				
Partnerzy				
Współpracownicy				
Usługi				
Zewnętrzna komunikacja				
Fundraising				

Załącznik nr 17b

Tabela „Identyfikacja priorytetowych potrzeb informacyjnych i szkoleniowych”

Dziedzina	**Kategoria** (np. personel, rodzice/opiekunowie, dzieci)	**Sposób zaspokojenia potrzeby** (np. szkolenie wewnętrzne, e-learning, szkolenie zewnętrzne, pogadanka)	**Priorytet:** Wysoki=4 Średni=3 Niski=2 Bardzo niski=1	**Zasoby/ koszty**
Podstawowa wiedza dotycząca praw dzieci oraz ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem				
Standardy ochrony dzieci i procedury				
Identyfikacja ryzyka krzywdzenia; interwencja prawna				
Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia				
Pomoc dzieciom krzywdzonym				
Zagrożenia dzieci w Internecie				
Narzędzia edukacji dzieci				
Wychowanie bez przemocy				
Przemoc rówieśnicza				